

– Tykocin Stomianka (UTM: FE10), 27 XII 2002 – 1 ♀, ze spróchniałego pieńka *Betula pendula* ROTH., wylęg postaci dorosłej w hodowli – luty 2003, leg. C. BYSTROWSKI, coll. A. OLEKSA.

Podkreślić należy, że owad został wyhodowany z gniazda zbudowanego w korytarzu w spróchniałym drewnie. Jest to pierwszy znany fakt lęgów w tego rodzaju substracie. Dotychczas budowę gniazd obserwowano wyłącznie w pustych w środku łodygach roślin (RUHNKE 2000: Mitt. dtsh. Ges. allg. angew. Ent., 12: 513-516.; BANASZAK, ROMASENKO 2001: Megachilid Bees of Europe. Wyd. AB, Bydgoszcz. 240 ss).

Wobec faktu występowania *M. genalis* w Rosji (najdalej na północ w okolicach St. Petersburga) i na Ukrainie, prawdopodobne wydaje się odkrycie nowych stanowisk także w innych częściach Polski, a także na Białorusi, Łotwie i w Estonii, skąd dotychczas gatunek nie był podawany.

CEZARY BYSTROWSKI, Inst. Bad. Leśn., Warszawa
ANDRZEJ OLEKSA, Inst. Biol. i Ochr. Środ. UKW, Bydgoszcz

425. *Calosota agrili* NIKOLSKAYA – nowy dla Polski gatunek bleskotki (*Hymenoptera: Eupelmidae*) wyhodowany z *Agrilus salicis* FRIVALDSZKI (*Coleoptera: Buprestidae*)

Calosota agrili NIKOLSKAYA – the chalcid wasp new to the fauna of Poland (*Hymenoptera: Eupelmidae*) reared from *Agrilus salicis* FRIVALDSZKI (*Coleoptera: Buprestidae*)

KEYWORDS: *Hymenoptera, Eupelmidae, Calosota agrili, Coleoptera, Buprestidae, Agrilus salicis*, Central Poland, fauna, host record.

Rodzina *Eupelmidae* należy do średnio licznych w obrębie nadrodziny *Chalcidoidea* (*Hymenoptera*). W świecie opisano dotąd około 750 gatunków występujących głównie w tropikach; w Polsce wykazano zaledwie 11. W rodzaju *Calosota* CURTIS, 1836 stwierdzono w faunie krajowej zaledwie 2 gatunki (WIŚNIEWSKI 1997: [W:] RAZOWSKI J. (red.): Wykaz zwierząt Polski, Tom V. ISEZ PAN, Kraków: 146).

Bleskotka *Calosota agrili* NIKOLSKAYA, 1952 została opisana na podstawie okazów wyhodowanych z nie rozpoznanego bliżej gatunku opiętka *Agrilus* sp. z okolic Sankt Petersburga (NIKOLSKAJA 1952: Chalcidy fauny SSSR. AN SSSR, Moskwa – Leningrad. 574 ss.). Pierwsze pewne informacje o żywicielu tej bleskotki udało się uzyskać w trakcie hodowli prowadzonych przez drugiego autora.

Okazy zostały wyhodowane z materiału zebranego na skraju Puszczy Kozienickiej:

– Nizina Mazowiecka, Wilczkowice Górne (UTM: EC32), I/II 2005 – 3 ♀ ♀, z poczwerek znalezionych w żerowiskach opiętka *Agrilus salicis* FRIV. Poczwarki zebrano z martwych pędów wierzby wiciowej *Salix viminalis* L. w końcu stycznia 2005 roku. Na początku lutego wyhodowano imagines. Wierzby z których pozyskano żerowiska, rosły pomiędzy wałami przeciwpowodziowymi a rzeką Wisłą, tworząc zarośla wiklinowe.

Gatunek ten nie był wcześniej notowany na terenie Polski, choć znany jest z krajów ościennych. Jego dotychczasowe stanowiska znane są z: Rosji (okolice Sankt Petersburga, okręg woroneski i wołgogradzki), Ukrainy (TRJAPICYN 1978: [W:] MEDVEDEV G. C. (red.):

Opređelitel' nasekomych evropejskoj časti SSSR, Tom III, Perepončatokrylye, vtoraja čast'. Izd. Nauka, Leningrad: 228-236) oraz Słowacji (KALINA 1989: [W:] ŠEDIVY J (red.): Enumeratio insectorum Bohemoslovakiae, III *Hymenoptera*. Acta faun. ent. Mus. nat. Pragae, 19: 97-127).

Należy podkreślić, że jest to pierwsze pewne stwierdzenie żywiciela dla tego gatunku ble-skotki. Równocześnie jest to także pierwsza informacja o parazytoïdzie *Agrilus salicis* (dotąd brak w piśmiennictwie informacji na ten temat).

Bogdan WIŚNIEWSKI, Ojcowski PN, Ojców
Marek MIŁKOWSKI, Radom

426. *Megachile genalis* MORAWITZ, 1880 (*Hymenoptera: Apoidea: Megachilidae*) w Polsce Zachodniej

Megachile genalis MORAWITZ, 1880 (*Hymenoptera: Apoidea: Megachilidae*) in Western Poland

KEY WORDS: *Hymenoptera, Apoidea, Megachile genalis*, new record, W Poland.

Z ponad 30 gatunków *Megachile* LATR. zamieszkujących Europę, 19 wykazano z Polski. Najpóźniej odkrytym jest *Megachile genalis* MOR., podany jak dotychczas tylko z jednego stanowiska w Ojcowskim Parku Narodowym (CELARY, WIŚNIEWSKI 2002: Pol. Pismo ent., 71: 145-149). Nowe stanowisko:

– Poznań - Górczyn (UTM: XU20/XU30), 8 VII 2003 – 1♀, leg. et det. J. WENDZONKA. Okaz odłowiony w siatkę, w pobliżu glinianek pocegielnianych. Dominującą fitocenozą stanowiska są szuwary trzcinowe oraz murawy z roślinami kwiatowymi, zwłaszcza wzdłuż szlaków komunikacyjnych i w wyżej wyniesionych miejscach. Teren jest otwarty i ma charakter podmiejski. Przylega do zwartej zabudowy złożonej z domków jednorodzinnych.

Megachile genalis jest gatunkiem palearktycznym, w Europie zasiedla jej południową i środkową część. Dziwić może więc tak mała liczba stanowisk w Polsce. Według RUHNKE (1998: Zur Verbreitung, Bionomie und Gefährdung der Blattschneiderbiene *Megachile genalis* MOR. (*Hymenoptera: Megachilidae*). Martin-Luther-Universität Halle-Wittenberg, mscr.; 2000: Mitt. dtsh. Ges. allg. angew. Ent., 12: 513-516), najbliższe stanowiska gatunku znajdują się nie za południową granicą naszego kraju, a w Niemczech: tam szereg stanowisk znajduje się wzdłuż całej granicy z Polską, w odległości 30–100 kilometrów od niej. Wydaje się więc, że odnalezienie kolejnych stanowisk w tej i pozostałych częściach kraju jest kwestią czasu, zależną od intensyfikacji badań. *Megachile genalis* może być częstym składnikiem fauny terenów antropogenicznych z uwagi na biologię gniazdowania. Gniazda są zakładane w pustyh łodygach dużych roślin z rodzajów *Angelica* L., *Carduus* L., *Cirsium* MILL., *Echinops* L. i przede wszystkim w pędach kwiatowych *Allium* L. Większość tych roślin jest uprawiana w przydomowych ogródkach.

Okaz znajduje się w zbiorze autora.

Jacek WENDZONKA, Poznań